

Висновки даного дослідження і перспективи подальших робіт у цьому напрямку. Усі підприємства прагнуть у результаті своєї діяльності мати прибуток і навіть завжди його збільшувати. Тільки розуміння того в якому напрямку діяти, може привести до позитивної динаміки. Під прибутком розуміється остаточна грошова оцінка виробничої та фінансової діяльності підприємства, його фінансового стану. Правильно обрані напрями в яких повинно відбуватись управління прибутком забезпечать ефективність діяльності та позитивні результати.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Давиденко Н. М. Методологічні основи та інструменти підвищення прибутковості

підприємств [Текст] / Н. М. Давиденко // Монографія - К.: ВД "МОЛОДЬ". - 1999р. – С. 978

2. Бланк І. А. Управление прибылью / І. А. Бланк // -К.: "Ника - Центр". - 2002р. – С. 544

3. Гончаров А.Б. Фінансовий менеджмент/ А. Б. Гончаров // - Х.:ВД "ІНЖЕК". - 2003р. – С. 240

4. Білик, Т. О. Теоретичні аспекти прибутку [Текст] / Т. О. Білик // Формування ринкових відносин в Україні. - 2005. - № 8. – С. 167 – 173

5. Блонська, В. І. Вдосконалення формування і використання прибутку підприємств [Текст] / В. І. Блонська // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України. - 2008 - № 18(1) — С. 122-128.

6. Ткаченко, Є. Ю. Система управління прибутком підприємства [Текст] / Є. Ю. Ткаченко // Вісник Сумського національного аграрного університету. – 2006. – № 3. – С. 85 – 91

*Рецензент д.е.н., професор ХНУБА Дороніна М.С.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Токмакова І.В.*

УДК 658.589

ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

*Уткіна Ю. М., к.е.н., доцент,
Вісільова А. В., магістр (УкрДАЗТ)*

У статті розглянуто питання щодо визначення сутності інноваційного менеджменту на підприємствах. Інноваційний менеджмент розглядається як комплексний цілісний процес управління інноваційною діяльністю підприємства на всіх етапах виробничого циклу та реалізації продукції. Функціональний інноваційний менеджмент націлений на ефективне управління процесом розроблення, упровадження, виробництва та комерціалізації інновації, при цьому важливим моментом є синхронізація функціональних підсистем, удосконалення координуючих дій операційної системи виробництва, управління персоналом і здійснення контролю за інноваційним процесом.

Ключові слова: інновації, інноваційний менеджмент, інноваційний процес, підприємства, суб'єкти й об'єкти управління.

ИННОВАЦИОННЫЙ МЕНЕДЖМЕНТ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ

*Уткина Ю. Н., к.э.н., доцент,
Висилева А. В., магистр (УкрГАЗТ)*

В статье рассмотрены вопросы определения сущности инновационного менеджмента на предприятиях. Инновационный менеджмент рассматривается как комплексный целостный процесс управления инновационной деятельностью предприятия на всех этапах производственного цикла и реализации продукции. Функциональный инновационный менеджмент нацелен на эффективное управление процессом разработки, внедрения, производства и коммерциализации инновации, при этом важным моментом является синхронизация функциональных подсистем, совершенствование координирующих действий операционной системы производства, управления персоналом и осуществления контроля инновационного процесса.

Ключевые слова: инновации, инновационный менеджмент, инновационный процесс, предприятия, субъекты и объекты управления.

INNOVATION MANAGEMENT IN ENTERPRISES

*Utkina Y. M., associate Professor,
Weslow A. V., magistr (UkrSA of RT)*

In the article the questions of the definition of the essence of innovation management at the enterprises. Innovation management is seen as an integrated whole process of management of innovative activity of the enterprise at all stages of the production cycle and sales. Functional innovation management aimed at efficient management of the process of development, implementation, production and commercialization of innovations, however the important point is to synchronize functional sub-systems, improvement of coordination of actions of the operating system of production, personnel management and control over the innovation process. Determined that the innovative management is a set of economic, motivation, organizational and legal means, methods and forms of management of innovative activity of a specific object of management with the purpose of obtaining the most effective way of economic progress. Innovation management aimed at ensuring the effective functioning of the innovation process in the enterprise, with the aim of creating possibilities of its competitiveness on the market in the long term.

Key words: *innovation, innovation management, innovation, enterprise, subjects and objects of management.*

Постановка проблеми та її зв'язок з науковими чи практичними завданнями. Як переконує світова та українська практика, вмiле використання всього потенціалу підприємства, раціональна організація та управління ним мають вирішальну роль, особливо в кризових умовах.

Нині більшість українських підприємств усвідомила, що необхідні інноваційні, принципово нові методи управління персоналом та організацією в цілому. Інновації необхідні в організаційній, виробничій, фінансовій, науковій сферах, оскільки саме в комплексі вони приносять найефективніший результат.

На сучасному етапі загострюється конкуренція і підвищуються вимоги споживачів, тому постійні нововведення можуть стати одним із факторів отримання конкурентних переваг.

Пошук ефективних організаційних форм управління нововведеннями, створення механізму інтеграції та координації діяльності в процесі розробки й впровадження нововведень вимагають підвищення уваги до інноваційного менеджменту як сукупності організаційно-економічних методів та форм управління у різних ланках і насамперед на рівні первинної ланки – підприємства.

Інноваційний менеджмент являє собою самостійну галузь управлінської науки та професійної діяльності, яка спрямована на формування й забезпечення умов інноваційного розвитку будь-якої організації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Аналіз літератури з питань управління висвітлює різні підходи до визначення сутності та змісту інноваційного менеджменту. Розглянемо деякі з них. Так, на думку С. Ільнкової [5, с. 51-52], інноваційний менеджмент – це сукупність принципів, методів і форм управління інноваційним процесом, інноваційною діяльністю та персоналом, зайнятим цією діяльністю.

П.Н. Герчикова [2, с. 98] розглядає інноваційний менеджмент як один з напрямів стратегічного управління, яке здійснюється вищим

рівнем управління компанією. Виходячи з цього, головна увага в інноваційному менеджменті має бути зосереджена на виробленні інноваційної стратегії і засобах її реалізації. Розроблення та виробництво нових видів продукції при цьому стає пріоритетним напрямом розвитку підприємства (фірми, корпорації), оскільки визначає всі інші напрями його розвитку.

Г. Д. Ковальов [7, с. 64] інноваційний менеджмент визначає як систему управління економічним розвитком. При цьому менеджмент охоплює не тільки економіко-технічні проблеми, а й проблеми світогляду, бо світова тенденція полягає в радикальних змінах, пов'язаних з глобальним вибухом новацій.

Багато авторів приділяють увагу інноваційному менеджменту як функціональній системі управління і розглядають його як один з різновидів функціонального менеджменту, безпосереднім об'єктом якого є інноваційні процеси в усіх сферах економіки.

Функціональний інноваційний менеджмент націлений, головним чином, на ефективне управління процесом розроблення, впровадження, виробництва та комерціалізації інновацій, при цьому важливим моментом є синхронізація функціональних підсистем, удосконалення координуючих дій операційної системи виробництва, управління персоналом і здійснення контролю за інноваційним процесом.

Зміст поняття «інноваційний менеджмент» П.Н. Завлін [3, с. 92] розглядає в трьох аспектах: як науку та мистецтво управління інноваціями, як вид діяльності і як суб'єкт управління.

Такої ж думки дотримується І. Балабанов [1, с. 37-38], який вважає, що інноваційний менеджмент вивчає природу інновацій, інноваційного процесу, інноваційної діяльності і механізм управління цими процесами. Виходячи з того, що інновації торкаються всіх сфер людської діяльності та впливають на господарський процес, інноваціями необхідно і можливо управляти.

Інноваційний менеджмент як апарат управління інноваціями передбачає створення певної ієрархічної організаційної структури, до складу якої входять спеціалізовані підрозділи управління, керівники різних рівнів, які наділяються повноваженнями на прийняття та реалізацію відповідних управлінських рішень і несуть відповідальність за їх результати.

Розглянута концепція інноваційного менеджменту, на думку Л. Огольової [4, с. 35-36] та Н. Круглової [9, с. 41-43], виходить за вузькі рамки функціонального менеджменту і відповідає моделі інноваційного зростання економіки, коли створення наукового знання, нових інтелектуальних продуктів є визначальним.

З цієї точки зору інноваційний менеджмент набуває інституціонального значення, яке передбачає включення в його поняття структурного оформлення сфери і системи управління інноваціями, наявність спеціального інституту менеджерів, наділених повноваженнями приймати рішення і нести відповідальність за результати інноваційної діяльності.

З таких позицій інноваційний менеджмент необхідно розглядати як систему управління, що активно впливає на підприємницьку діяльність, на розвиток інноваційної, інвестиційної, соціально-економічної, політичної діяльності як окремої організації, так і країни загалом.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Не дивлячись на достатню опрацьованість питань, що пов'язані з дослідженням сутності інноваційного менеджменту, на нашу думку, недостатньо уваги приділено визначенню цього питання як цілісного процесу управління нововведеннями на підприємстві.

Формування цілей статті. Тому ми

вважаємо за потрібне запропонувати комплексний цілісний підхід до визначення сутності інноваційного менеджменту.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інноваційний менеджмент у загальному вигляді – це складний механізм дії керуючої системи, яка створює для інноваційного процесу та інноваційної діяльності сприятливі умови й можливості для розвитку і досягнення ефективного результату. На нашу думку, його можна уявити у декількох аспектах (рис. 1).

Як наука і мистецтво управління інноваційний менеджмент базується на теоретичних положеннях загального менеджменту, серед яких визначальними є закони та закономірності динамічних систем, принципи, функції, форми й методи цілеспрямованої діяльності людей у процесі управління цими системами. Мистецтво як функціональний елемент інноваційного управління забезпечує повноцінне використання знань, ідей, досвіду, прийняття творчих рішень керівниками і спеціалістами, розвиток ініціативи всіх учасників інноваційної діяльності в організації.

Як вид діяльності інноваційний менеджмент являє собою сукупність процедур, що утворюють загальну схему управління інноваційним процесом. Ця сукупність складається з відповідних функцій управління, кожна з яких розпадається на окремі види роботи (етапи), що пов'язані з багатогранною діяльністю підприємства і виконуються у відповідній послідовності.

Як процес інноваційний менеджмент розглядається як послідовне виконання управлінських функцій на всіх етапах реалізації інноваційної діяльності на підприємстві та стосується виробничо-технологічних, збутових і управлінських процесів.

Рис. 1. Аспекти визначення сутності інноваційного менеджменту

Інноваційне управління створює умови як виживання, так і зростання господарських організацій, формування наукомістких галузей, що ведуть до корінних змін асортименту товарних ринків, зростання продуктивності праці, конкурентоспроможності підприємств, держави.

Як система управління інноваційний менеджмент складається з двох ланок або підсистем: керуючої підсистеми (суб'єкта управління) і керованої підсистеми (об'єкта управління), зв'язок суб'єкта управління з об'єктами відбувається за допомогою руху інформації. Цей рух інформації являє собою сам

процес управління, тобто процес розроблення і здійснення керуючої дії суб'єкта управління на об'єкт управління. Механізм керуючого впливу включає збір, обробку і передавання необхідної інформації та прийняття відповідних рішень.

Суб'єктом управління в інноваційному менеджменті можуть бути менеджери і спеціалісти різного рівня залежно від об'єкта управління. Об'єктом управління в інноваційному менеджменті можуть бути інноваційні процеси, інноваційна діяльність, інновації, економічні відносини між учасниками ринку інновацій (рис. 2).

Рис. 2. Узагальнена схема інноваційного менеджменту на підприємстві

Інноваційний менеджмент як система – це комплекс неформальних і формальних правил, принципів, норм, методів, ціннісних орієнтирів, організаційних форм, зв'язків і економічних відносин, які регулюють різні сфери інноваційної діяльності [8, с. 75].

Як зазначають М. Йохна та В. Стадник, інноваційному менеджменту, як і будь-якій іншій системі притаманні такі якості: взаємозв'язок і взаємодія всіх компонентів системи; цілісність,

узгодженість і синхронність у часі, узгодженість з місією і цілями організації; адаптивність, гнучкість до змін середовища; автономність елементів організаційної структури, функцій управління; багатофункціональність і багатоаспектність, що реалізується через здатність до переналадження, переорієнтації, оновлення відповідно до змін середовища [6, с. 112].

З позицій підприємств механізм управління інноваційною діяльністю завжди конкретний,

оскільки спрямований на досягнення конкретних інноваційних цілей шляхом впливу на конкретні чинники, які забезпечують досягнення намічених цілей, і цей вплив здійснюється за допомогою використання конкретних ресурсів або потенціалів підприємства.

Висновки даного дослідження і перспективи подальших робіт у цьому напрямку. Таким чином, інноваційний менеджмент – це сукупність економічних, мотиваційних, організаційних і правових засобів, методів і форм управління інноваційною діяльністю конкретного об'єкта управління з метою одержання найоптимальнішим шляхом економічних результатів цієї діяльності. Інноваційний менеджмент націлений на забезпечення ефективного функціонування інноваційного процесу в підприємства, з метою створення можливості її конкурентоспроможності на ринку в довгостроковій перспективі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Балабанов И.Т. Инновационный менеджмент [Текст]: учебное пособие для вузов / И.Т. Балабанов. – СПб.: Питер, 2006. – 397 с.
2. Герчигова И.Н. Менеджмент [Текст]: учебник / И.Н. Герчигова. – 4-е изд., перераб. и доп. – М.: Юнити, 2011. – 458 с.
3. Завлин П.Н. Основы инновационного менеджмента: Теория и практика [Текст]: учебное пособие / Под ред. П.Н. Завлина [и др.]. – М.: Экономика, 2004. – 369 с.
4. Инновационный менеджмент [Текст]: учебное пособие / Под ред. Л.Н. Оголевой. – М.: ИНФРА-М, 2004. – 238 с.
5. Инновационный менеджмент [Текст]: учебное пособие / Под ред. С.Д. Ильенковой. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ, 2007. – 335 с.
6. Йохна М.А. Економіка й організація інноваційної діяльності [Текст]: навчальний посібник / М.А. Йохна, В.В. Стадник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2005. – 400 с.
7. Ковалев Г.Д. Основы инновационного менеджмента [Текст]: учебник для вузов / Под ред. проф. В.А. Швандара. – М.: Юнити, 2007. – 218 с.
8. Краснокутська Н.В. Інноваційний менеджмент [Текст]: навчальний посібник / Н.В. Краснокутська. – К.: КНЕУ, 2003. – 504 с.
9. Круглова Н.Ю. Инновационный менеджмент [Текст]: учебное пособие / Н.Ю. Круглова. – 2-е изд., доп. – М.: РДЛ, 2011. – 352 с.

*Рецензент д.е.н., доцент УкрДАЗТ Якименко Н.В.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Зубенко В.О.*